

Huddinge kommun
Kommunfullmäktige
2021-04-19

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Daniel Dronjak (M) om ungas utsatthet i Huddinge under covid-19-pandemin

Covid-19-pandemin är en kris för hela världen och en prövning för vårt samhälle och för oss som individer. Vilka de långsiktiga effekterna blir på våra liv, vår hälsa, vår ekonomi och för de äldre och barn- och ungdomars situation kommer att dröja innan vi kan utvärdera.

Förskolan och skolan är en viktig plats för barn och ungdomar. Genom att hålla skolor och förskolor öppna så långt som möjligt tillgodoses rätten till utbildning. Stängda skolor kan leda till ett stort kunskapstapp som ger långsiktiga negativa effekter för såväl samhället som för individerna och kan leda till försämrad hälsa. Fullföljd skolgång och gymnasieutbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna inför det fortsatta livet. För barn och elever som lever i en utsatt situation hemma är förskolan och skolan dessutom en särskilt viktig plats som ger trygghet i vardagen.

För att hålla nere smittspridningen har regeringen underlättat för huvudmännen att möjliggöra fjärr- och distansundervisning och på andra sätt kunna flytta undervisningstid mm. I Huddinge har under pandemin gymnasieeleverna under långa perioder bedrivit sina studier helt eller delvis på distans/fjärr. Grundskolornas högstadeelever har under den senaste tiden bedrivits som en kombination av när- och fjärrundervisning. Elever med behov av att vara i skolan har erbjudits närundervisning i skolan, men för många unga i Huddinge har mer tid spenderats hemma och med social distans. Vissa förskolor har också behövt stängas under kortare perioder. Under pandemin har också barns och ungas fritidsaktiviteter begränsats. Det har bland annat handlat om inställda träningar, matcher och föreningsaktiviteter, stängda fritidsgårdar, stängda bibliotek och om andra begränsningar.

Det har i årsskiftet presenterats några utvärderingar på hur man hittills har sett att pandemin har påverkat dagens unga, bland annat Bris årsrapport¹ och IFAU:s rapport om barn och unga under coronapandemin². I Huddinge har ungdomsjouren Kraftbyrån tagit fram rapporten *Ung under coronapandemin*³.

Kraftbyråns rapport som baseras på en digital enkät till ungdomar med fokus 15-19 år och kvalitativa frågor som riktats till personal inom elevhälsan. Resultatet visar att ungdomar påverkas genom social distansering, färre eller inställda träningar, psykisk ohälsa och distansundervisning. Gymnasieeleverna uppger att distansundervisningen påverkar studierna

¹ https://www.bris.se/globalassets/pdf/rapporter/bris_ar_2020_webb_low.pdf

² <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2021/r-2021-02-barn-och-unga-under-coronapandemin.pdf>

³ <https://www.unizonjourer.se/kraftbyran/publikationer-opinion/rapporter-och-debatter/>

negativt. Ungdomarna rapporterar om ökad psykisk ohälsa i form av nedstämdhet, oro, ångest, sömnsvårigheter, rädsla och ensamhet. Ungdomar och personal vittnar om ojämlikhet där de som lever i ekonomisk utsatthet blir mer utsatta. Elevhälsan berättar om olika former av våld och en ny slags utsatthet där vissa elever går hungriga när skollunchen uteblir.

I en samlad lägesbild från svenska kommuner rapporterade flera om en ökad psykisk ohälsa hos gymnasieelever kopplat till vårens distansundervisning och en ökning av besök hos skolsköterskor och skolkuratorer, främst bland flickor⁴.

I rapporten som Bris presenterat visar det sig också att barn har beskrivit hur avsaknaden av distraktioner och social samvaro har lett till att ens dåliga mående har tagit större plats och att tidigare psykisk ohälsa har gjort sig påmind.

Föräldrarnas ekonomiska situation till följd av restriktioner som påverkat arbetsmarknaden bidrar till att barnen hamnar i en annan ekonomisk verklighet. Mycket tyder på att våld i hemmet ökar när vi inte längre är på arbetsplatsen i lika hög grad, och man förväntar sig också att fler föräldrar kanske kommer att skilja sig.

Allt detta är ju stora händelser i ungas liv som det är, om vi lägger till den sociala distanseringen och ensamheten och oron inför framtiden och det kunskapstapp som många barn och elever drabbats av så finns det anledning att agera för att stötta barn och ungdomar.

Civilsamhällsorganisationerna har arbetat för att lyfta ungas röster under pandemin. Kraftbyrån överlämnar i sina slutsatser en del uppmaningar till kommunerna som bland annat handlar om att utveckla och ge resurser till verksamheter som arbetar med ungas psykiska ohälsa och att ha ett tydligt jämställdhets- och ungdomsperspektiv i kommunala insatser.

Kommunen har ett stort ansvar för att på alla möjliga sätt underlätta, stötta och hjälpa barn och ungdomar i Huddinge, att främja deras hälsa och framtidstro och att säkerställa att de får de kunskaper som de har rätt till.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga följande:

- Vilka insatser planerar kommunen för att motverka barn och ungas ensamhet och möjliggöra en smittsäker och meningsfull fritid under pandemin?
- Har kommunen en plan för hur man ska hantera ungas växande psykiska ohälsa under pandemin och i så fall vad innebär den?
- Finns det en beredskap för hur det ökade våldet och konflikterna i hemmet under pandemin påverkar barnen?
- Finns det en plan för hur kommunen ska säkerställa att alla barn och elever får de kunskaper som de har rätt till och motverka stora kunskapstapp under pandemin?

För Socialdemokraterna

Sara Heelge Vikmång

⁴ https://www.bris.se/globalassets/pdf/rapporter/bris_ar_2020_webb_low.pdf